

MIRÓ

Fundació Joan Miró
* J... Barcelona

20 OCTUBRE 2023
— 25 FEBRER 2024

PICASSO

Exposició organitzada pel Museu Picasso de Barcelona i la Fundació Joan Miró amb el suport de la Comissió Nacional per a la Commemoració del 50è aniversari de la mort de Pablo Picasso i del Musée national Picasso-Paris.

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Fundación BBVA

Celebració Picasso 1973-2023:
50 exposicions i activitats per celebrar Picasso:

Picasso
Celebració
— 1973.2023

MINISTÈRE DE LA CULTURE

Empresa col·laboradora a Espanya:

Telefónica

DOSSIER DE PREMSA

INDEX

1. Introducció institucional
2. *La Celebració Picasso 1973 – 2023*
3. Informació general
4. Presentació de l'exposició
5. Àmbits de l'exposició
6. La publicació
7. Crèdits

1. Introducció institucional

Coincidint amb la celebració del cinquantè aniversari de la mort de Pablo Picasso i el quarantè aniversari de la de Joan Miró, ens complau presentar *Miró-Picasso*, una exposició excepcional que s'emmarca en els actes de la *Celebració Picasso 1973-2023*. És la primera vegada que la Fundació Joan Miró i el Museu Picasso de Barcelona, de qui també se celebra el seu seixantè aniversari, organitzen, produeixen i acullen conjuntament una exposició en les seves seves respectives. Un fet que ens omple d'orgull com a directors de dues institucions que, en si mateixes, són una clara manifestació de la intensa relació que Miró i Picasso van mantenir amb la ciutat de Barcelona, així com de la voluntat de preservar el seu llegat.

Dos eixos principals justifiquen l'organització conjunta d'aquesta l'exposició: d'una banda, l'amistat que van mantenir al llarg de les seves vides Joan Miró i Pablo Picasso, reflectida en obres i documents que donen fe de les seves trobades, les afinitats i divergències en l'àmbit artístic i les amistats compartides; d'altra banda, el vincle de tots dos artistes amb Barcelona, que es va traduir en el llegat que van deixar a la ciutat en forma de museu monogràfic. Tots dos comparteixen la voluntat d'haver creat el seu propi museu per a Barcelona, testimoni evident de la gran estima que sentien per la ciutat.

El Museu Picasso de Barcelona va obrir les portes l'any 1963, al carrer de Montcada, per desig de l'artista mateix i gràcies a la determinació i complicitat dels seus amics i el seu cercle barceloní: en primer lloc, el seu secretari i fundador del museu Jaume Sabartés, però també gràcies a les famílies Gaspar i Gili i el notari Raimon Noguera («*maître Noguera*» o «*amic Raymundo Noguera*»), com li deia Picasso). Els mateixos actors van ser presents als inicis de la Fundació Joan

Pablo Picasso i Joan Miró a Mougins, 1967
Fotografia de Jacqueline Roque
© Successió Miró, 2023
© Jacqueline Picasso, VEGAP, Barcelona, 2023
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Miró, juntament amb l'arquitecte Josep Lluís Sert, el promotor artístic i amic Joan Prats, Joaquim Gomis i l'esposa de Miró, Pilar Juncosa. La Fundació va obrir les portes al públic el 1975.

Totes dues institucions van gaudir del suport de les autoritats polítiques de l'Ajuntament de Barcelona, en especial de l'alcalde Josep Maria de Porcioles amb el notari Noguera d'intermediari, que van actuar amb la determinació necessària per fer realitat els desitjos de Picasso i Miró.

L'any 1968 és un moment crucial en la història dels dos artistes i per a la ciutat de Barcelona. Per a Pablo Picasso aquell any va estar marcat per la pèrdua del seu amic i secretari personal, Jaume Sabartés. Per honrar la seva memòria, tres mesos després, Picasso va donar les cinquanta-vuit obres de la sèrie de *Las Meninas* al seu museu de Barcelona. El 8 de novembre d'aquell mateix any, Joan Miró va inaugurar una gran retrospectiva, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona, a l'antic Hospital de la Santa Creu, el nucli principal de la qual esdevindria el centre de la col·lecció de la seva Fundació a Barcelona.

L'exposició *Miró-Picasso* no pretén ser una revisió antològica, sinó posar en valor, una vegada més, la contemporaneïtat de tots dos artistes i mostrar als visitants les col·leccions privilegiades que es conserven a la Fundació Joan Miró i al Museu Picasso de Barcelona, que s'han complementat per aquesta ocasió amb destacades obres d'institucions internacionals i col·leccions privades. Volem donar les gràcies a totes les institucions i col·leccionistes que ens han prestat les seves obres, i molt especialment a la Successió Miró i a la Picasso Administration, a la Fondation Marie Anne Poniowski-Krugier i Catherine Hutin.

Si Barcelona és la ciutat que acull els dos museus, Catalunya és el lloc que agombola els dos artistes en el seu procés de creixement i maduració artística, el territori que els nodreix i inspira en diferents moments de la seva trajectòria. En el cas de Miró, el paisatge de Mont-roig és la font original i inesgotable d'on es nodreix l'artista, la llavor de tot el seu art; en el de Picasso, Horta de Sant Joan, Gòsol i Cadaqués estan lligats a conquestes plàstiques que van marcar un abans i un després en la història de la pintura del segle XX. És per això que també agraïm a la Generalitat el seu interès i esperonament en la creació de la mostra, el desplegament i acompanyament en la posada en marxa i la seva participació inestimable en la materialització d'aquest projecte, ara ja fet realitat.

Ens congratulem d'haver construït una relació de col·laboració i complicitat entre institucions, en un projecte en què intercanviarem obres excepcionals seleccionades de les nostres col·leccions: l'obra principal del conjunt de *Las Meninas*, per exemple, sortirà del Museu Picasso per instal·lar-se a la Fundació Joan Miró durant els mesos que duri l'exposició. De la Fundació sortirà *L'estel matinal*, una peça clau en la trajectòria artística i la història més íntima de Miró. Aquest exemple de reciprocitat enriquirà, sense dubte, l'experiència dels visitants i obrirà noves oportunitats per a l'estudi dels dos artistes.

Volem expressar el nostre reconeixement a tots els autors que han escrit pel catàleg de l'exposició que hem editat conjuntament i que desenvolupen aspectes que no fan més que reafirmar la complicitat entre Joan Miró i Pablo Picasso: el desafiament dels límits de la pintura, la fascinació per Alfred Jarry, la guerra i la postguerra o la ceràmica. Les seves reflexions al voltant dels dos artistes i els seus llegats són profundes i valuoses.

L'exposició i la publicació no haurien estat possibles sense l'expertesa de l'equip de comissàries: per part de la Fundació Joan Miró, Teresa Montaner i Sònia Villegas i, per part del Museu Picasso de Barcelona, Margarida Cortadella i Elena Llorens. Els donem les gràcies pel seu compromís a l'hora de tirar endavant una exposició apassionant i complexa. Gràcies també als equips dels dos museus per fer possible un projecte únic que ret homenatge a dos dels artistes crucials del segle XX i que estem segurs que perdurarà en la memòria dels visitants.

Marko Daniel
Director Fundació Joan Miró

Emmanuel Guigon
Director Museu Picasso

2. LA CELEBRACIÓ PICASSO 1973-2023

El 8 d'abril de 2023 és el cinquantè aniversari de la mort de l'artista Pablo Picasso, un esdeveniment que marcarà la celebració de la seva obra i la seva herència a França, a l'Estat espanyol i a escala internacional. Els governs francès i l'espanyol han acordat treballar plegats en un programa d'abast internacional, a través d'una comissió binacional que reuneix les administracions culturals i diplomàtiques d'ambdós països.

La *Celebració Picasso 1973-2023* versa al voltant d'unes cinquanta exposicions i esdeveniments que se celebraran en institucions culturals de renom d'Europa i dels Estats Units que, plegades, fan una anàlisi historiogràfica de la seva obra. La commemoració, juntament amb les celebracions oficials a França i a Espanya, permetrà fer balanç de les investigacions i interpretacions sobre l'obra de Picasso, especialment durant el destacat simposi internacional que se celebrarà a la tardor de 2023, tot coincidint amb l'obertura del Centre d'Études Picasso a París. El Musée national Picasso-Paris i la Comissió Nacional per a la commemoració del 50è aniversari de la mort de Pablo Picasso es complauen a donar suport a aquest programa excepcional.

3. INFORMACIÓ GENERAL

ESPAI EXPOSITIU

Fundació Joan Miró Barcelona
Parc de Montjuïc
08038 Barcelona
T +34 934 439 470
info@fmirobcn.org
www.fmirobcn.org

Museu Picasso
Montcada, 15 - 23
08003 Barcelona
Tel. 932 563 000
museupicasso@bcn.cat
www.museupicasso.bcn.cat

OBERTURA AL PÚBLIC

Del 20 d'octubre de 2023 al 25 de febrer de 2024

INAUGURACIÓ INSTITUCIONAL

Dimecres, 18 octubre a les 18 h al Museu Picasso i a
les 20 h a la Fundació Joan Miró

INAUGURACIÓ GENERAL

Dijous, 19 d'octubre als dos museus
Divendres, 20 octubre: portes obertes a la ciutadania
als dos museus

ENTRADA COMBINADA ALS DOS MUSEUS

General: 22€
Reduïda: 15€

Reduccions:

Estudiants menors de 30, persones de + 65 i carnet
Consorci Biblioteques

Gratuïtats:

Menors de 18 anys i persones amb discapacitat

Museu Picasso Barcelona: El primer diumenge de
cada mes i els dijous a partir de les 17 h.

CELEBRACIÓ PICASSO 1973-2023:

L'exposició forma part del programa oficial de la
Celebració Picasso 1973-2023
<https://celebracionpicasso.es>

L'EXPOSICIÓ EN NÚMEROS

SUPERFÍCIE EXPOSITIVA:

Fundació Joan Miró: 1.300m²
Museu Picasso: 1.144 m²

NÚMERO D'OBRES DE L'EXPOSICIÓ:

338

OBRES DE L'EXPOSICIÓ

FUNDACIÓ JOAN MIRÓ	Miró	Picasso
Pintures	27	27
Escultures	7	7
Objectes	3	3
Dibuixos i collages	25	6
Obra gràfica	9 (8 dels quals Sèrie negra i vermella)	17 (14 dels quals son <i>Poèmes i lithographies</i> i 2 <i>Sueño y mentira de Franco</i>)
Llibres il·lustrats	6	6 (1 dels quals compartit amb Miró i al.)
Dibuixos preparatoris i anotacions artista	4	

MUSEU PICASSO BARCELONA	Miró	Picasso
Pintures	36	26
Escultures	7	7
Ceràmiques	9	8
Obra gràfica	42 (41 dels quals són la <i>Sèrie Barcelona</i>)	3
Dibuix	25	11
Llibres il·lustrats	8	7
Pirogravats		1
Cliché verre		1

LLISTA DE PRESTADORS

Centre Pompidou. Musée national d'art moderne - Centre de création industrielle
Chancellerie des universités de Paris – Bibliothèque littéraire - Jacques Doucet
Col·lecció EL CONVENTET, Barcelona
Col·lecció JHL, Nova York
Col·lecció Nahmad
Collection Adrien Maeght, Saint-Paul-de-Vence
Collection Isabelle Maeght, París
Collection Jules Maeght, París
Columbus Museum of Art, Ohio
Fondation Beyeler, Riehen/Basel, Beyeler Collection
Fondation Marie Anne Poniowski Krugier
Fundação Serralves – Museu de Arte Contemporânea, Porto
Fundació Joan Miró, Barcelona
Fundació Suñol, Barcelona
Kunsthaus Zürich
Kunstmuseum Basel
Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf
Lyon, musée des Beaux-Arts
Minneapolis Institute of Art
Moderna Museet, Estocolm
Musée Cantini, Marsella
Musée national Picasso-Paris
Musée Zervos, Vézelay – Conseil départemental de l'Yonne
Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique, Brussel·les
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid
Museu Nacional d'Art de Catalunya, Barcelona
Museu Picasso, Barcelona
Philadelphia Museum of Art
Tate, Londres
The Art Institute of Chicago
The Israel Museum, Jerusalem
The Museum of Modern Art, Nova York
The National Gallery of Art, Washington

Altres prestadors que han volgut restar en l'anonimat

4. Presentació de l'exposició

Aquesta mostra excepcional presenta junts, per primera vegada a Barcelona, Joan Miró (1893-1983) i Pablo Picasso (1881-1973), dos artistes imprescindibles de l'art del segle XX que van mantenir una llarga i fructífera amistat, i que van triar Barcelona per deixar-hi una part important del seu llegat en forma de sengles museus monogràfics. La Fundació Joan Miró i el Museu Picasso de Barcelona s'han unit per organitzar conjuntament una única exposició que es pot veure de manera simultània a totes dues seus.

Miró-Picasso ressegueix els principals moments en què les vides d'aquests dos artistes es van creuar i n'explora les afinitats artístiques. La proximitat amb els cercles surrealistes, el compromís polític durant la guerra civil espanyola o els anys foscos de la Segona Guerra Mundial són tres d'aquests moments destacats, mentre que l'interès compartit per la poesia i l'escriptura, la descoberta de la ceràmica com a nova forma d'expressió o la intervenció en l'espai arquitectònic i públic són tres dels camins que tots dos van transitar. Malgrat les diferències, Miró i Picasso van compartir un mateix esperit de llibertat i transgressió que els va dur a explorar els límits de la pintura.

Pablo Picasso amb els seus quadres i una obra de Joan Miró de la seva col·lecció particular
Mougins, Notre-Dame-de-Vie, 1962
Fotografia d'Edward Quinn
© edwardquinn.com
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

5. Àmbits de l'exposició

1. LA TROBADA

Barcelona 1917: Picasso al Gran Teatre del Liceu (FJM)

L'estrena del ballet *Parade* dels Ballets Russos de Diàguilev al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, el 10 de novembre de 1917, amb vestuari, teló i escenografia de Picasso, fixa el punt de partida de la relació entre els dos artistes i també el d'aquesta exposició. El treball escenogràfic de Picasso, que combina el cubisme sintètic amb una figuració classicitzant, en sintonia amb el *retour à l'ordre*, va esdevenir un moment transcendent per al jove Miró. Dos anys més tard, la visita que fa al pis de la mare de Picasso, on pot veure les obres que aquest havia realitzat durant la seva estada a Barcelona el 1917, li serveix per refermar-se en la idea que cal anar cap a un classicisme modern al qual només es pot arribar a través del cubisme.

Tenint com a referent Picasso, però també l'art oriental i la pintura gòtica, Miró abandona el seu estil eclèctic i, el 1918, es refugia a Mont-roig, on comença a treballar en un nou llenguatge caracteritzat pel seu detallisme, que es materialitzarà en una sèrie de retrats, paisatges i natures mortes, com *El cavall*, *la pipa i la flor vermella* (1920) o *Retrat d'una ballarina espanyola* (1921).

Pablo Picasso
Arlequí [Léonide Massine]
Juny-juliol de 1917
Pintura a l'oli
138 x 110,5
Museu Picasso Barcelona
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
El cavall, la pipa i la flor vermella
1920
Oli sobre tela
82,5 x 75 cm
Philadelphia Museum of Art, Filadèlfia
Donació del Sr. i la Sra. C. Earle Miller, 1986
Cortesia de Philadelphia Museum of Art
© Successió Miró, 2023

París 1921: Miró a la galeria La Licorne (MPB)

L'1 de març de 1920, Miró va trepitjar París per primera vegada. Hi va arribar carregat d'il·lusió, pensant a fer-hi la seva primera exposició individual i amb un paquet que la mare de Picasso li havia donat per al seu fill. Aquesta anècdota és el punt d'arrencada de la història d'amistat entre Picasso i Miró, que aquella primavera va visitar Picasso en diverses ocasions al seu domicili de la Rue La Boétie. «Aquest matí hem anat amb En Ricart a casa En Picasso. Ens ha rebut molt bé al seu taller; hem vist tot lo que feia i ens ha ensenyat moltes escultures d'art negre i dos teles de [l duaner] Rousseau.»

Picasso va mostrar de seguida un viu interès per l'obra d'aquell jove català, com ho demostra el fet que quan, l'abril del 1921, Miró va inaugurar l'anhelada exposició a la galeria La Licorne, una de les teles exhibides, l'*Autoretrat amb garibaldina*, ja constava que era propietat seva. I no li va estalviar consells («Créame, si quiere ser pintor no se mueva de París») ni suport, recomanant-lo, entre d'altres, al seu marxant d'aleshores, Paul Rosenberg.

Joan Miró
Autoretrat
1919
Oli sobre tela
73 x 60 cm
Musée national Picasso-Paris
© Successió Miró, 2023

Joan Miró
La masia
1921 - 1922
Oli sobre tela
132,8 x 141,3 cm
National Gallery of Art, Washington
Donació de Mary Hemingway
© Successió Miró, 2023

«Tu ets el primer artista amb qui em vaig trobar quan vaig arribar a París el 1919 [sic], a tu et vaig mostrar [...] les meves primeres pintures, que ningú més havia vist.»

Carta de Joan Miró a Pablo Picasso, París, 6 de maig de 1954

2. EL PARÍS DEL SURREALISME

L'impacte del ballet *Mercure* (MPB)

El 15 de juny de 1924 es va estrenar al Théâtre de la Cigale de París el ballet avantgardista *Mercure*, que va tornar a reunir el trio memorable de *Parade* (1917): el compositor Erik Satie, el ballarí i coreògraf Léonide Massine i Picasso, qui en va dissenyar l'escenografia, el vestuari i el teló. Aquest treball, que desplegava una visualitat que combinava imatge, signes i escriptura, va suposar la presentació pública d'un nou Picasso, allunyat dels estils cubista i neoclàssic que havien marcat la seva plàstica els darrers anys, i va entusiasmar els joves que avui coneixem com «surrealistes», que aviat el van reivindicar com un dels seus.

Miró va assistir a l'estrena de *Mercure* la nit abans de tornar a Catalunya com cada estiu, i va voler deixar constància per escrit a Picasso de l'impacte que li havia causat el ballet. Segurament *Mercure* li va confirmar el rumb que acabava de prendre la seva pintura, centrada en la linealitat del dibuix amb què va grafiar, amb els recursos plàstics mínims, un univers fet a cop d'associacions lliures del qual no eren absents la ironia ni l'erotisme.

Pablo Picasso
Teló per a ballet "Mercure"
1924
Pintura
394 x 501 cm
Centre Pompidou, Paris
Musée National d'art moderne - Centre de création industrielle
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Pintura (El català)
1925
Oli i llapis sobre tela
100 x 81 cm
Centre Pompidou, Paris.
Musée National d'art moderne - Centre de création industrielle
© Successió Miró, 2023

«La nit de *Mercure* va ser un bonic adeu a París! Aquells monstres i la seva tela *La dona amb camisa* [...] la tela de la qual tots vam parlar el dia que ens vam acomiadar; la que tant ens agradava a mi i als meus amics), dues fortes impressions de la meva vida!»

Carta de Joan Miró a Pablo Picasso, Mont-roig, 15 de novembre de 1924

Un Picasso inaudit (FJM)

Miró entra en contacte amb el moviment surrealista a través d'André Masson i els seus amics poetes, amb els quals aprèn a desfer-se de les convencions pictòriques que durant segles havien regit la pintura occidental. Tanmateix, Picasso, amb la seva immensa capacitat de reinventar-se, sempre va ser un referent per a Miró i els surrealistes. Un exemple paradigmàtic n'és la pintura *Les tres ballarines* (1925), amb la qual l'artista malagueny anuncia el final del seu classicisme i l'inici d'un nou estil.

La violència que desprèn aquesta obra a través de la distorsió de les formes i del cromatisme contrasta amb l'obra de Miró d'aquells mateixos anys, caracteritzada per una síntesi extrema en què la figuració queda pràcticament reduïda a unes simples línies i taques de color, però no per això està exempta d'un erotisme que Miró reconeix en l'obra de Picasso. La figura femenina esdevindrà el banc de proves de tots dos artistes, sobretot a través del tema de les ballarines i les banyistes. En el cas de Miró, se servirà de les ballarines per atacar de manera contundent les estructures pictòriques tradicionals.

Pablo Picasso
Les tres ballarines (La dansa)
1925
Oli sobre tela
215,3 × 142,2 cm
Tate Gallery, Londres
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Retrat d'una ballarina
1928
Suro, ploma i agulla fixats sobre plafó de fusta amb Ripolin
100 × 80 cm
Centre Pompidou, París
Musée National d'art moderne-Centre de création industrielle
Donació de la Sra. Aube Breton-Elléouët
© Successió Miró, 2023

Formes del diseg (MPB)

El 1922, Miró es va instal·lar al taller que li va haver cedit l'escultor Pablo Gargallo al número 45 de la Rue Blomet; allí va fer amistat amb el seu veí, el pintor André Masson, i aviat s'integrà en el seu cercle, en què hi havia poetes i literats com Michel Leiris, gràcies als quals entrà en contacte amb el grup surrealista liderat per André Breton. Si la poesia va ser decisiva perquè Miró es desfé definitivament de tota convenció pictòrica, formar part del nucli de la Rue Blomet el va acostar a les files surrealistes, malgrat que no en va ser mai un membre oficial.

Tampoc ho fou mai Picasso, qui tanmateix també va establir forts vincles amb alguns dels membres més destacats del surrealisme. Una figuració renovada, sovint perturbadora, i un estil pictòric brutal, encetat el 1925 amb obres com *El petó*, van traçar un camí marcat, fins ben entrada la dècada del 1930, per l'exploració dels límits visuals de l'art. Formes desencaixades, obertament sexuals o metamorfosades són algunes de les estratègies formals amb què Picasso causarà el xoc trasbalsador en l'espectador que perseguia el surrealisme.

Pablo Picasso
Gran nu en una butaca vermella
1929
Oli sobre tela
195 x 129 cm
Musée national Picasso-Paris
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Flama en l'espai i dona nua
1932
Oli sobre cartró
41 x 32 cm
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Miró, 2023

El desafiament de la pintura (FJM)

L'any 1927, el crític Maurice Raynal recull unes declaracions de Miró en les quals manifesta el seu desig d'«assassinar la pintura». Tal com havia fet un any abans Picasso amb les seves *Guitarres*, que van sorprendre per la seva audàcia formal, la seva agressivitat manifesta i el seu aprofundiment en el principi del collage que ell mateix i Braque havien inaugurat el 1912, Miró assestarà aquest cop fent servir materials i procediments aliens a l'art.

En aquest context, resulta fonamental l'exposició col·lectiva de collages presentada el març del 1930 a la Galerie Goemans de París, sota el títol *La Peinture au défi*, en la qual participen Miró i Picasso. El primer hi va presentar dues *Ballarines espanyoles* (1928) i un collage (1929); el segon, sis collages, entre els quals una de les seves *Guitarres* (1926) fetes amb arpillera i claus. El prefaci de Louis Aragon per al catàleg va esdevenir programàtic per al moviment surrealista, atès que establia una nova manera de concebre l'art en què, de la mà del collage, s'abolia l'autoria individual de l'obra per anar cap a una nova objectivitat col·lectiva.

Pablo Picasso
La noia (Cap)
1929
Oli sobre tela
Moderna Museet, Estocolm
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
L'objecte de la posta de sol
1935-1936
Assemblage. Tronc de garrofer pintat,
molla de matalàs, cremador de gas,
cadena, grilló i cordill
68 x 44 x 26 cm
Centre Pompidou, París
Musée National d'art moderne-Centre
de création industrielle
Adquisició, 1975
© Successió Miró, 2023

3. PINTURA I POESIA

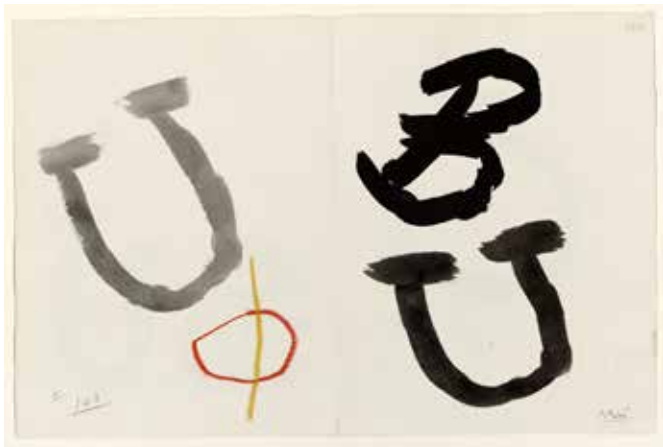
Univers Jarry (MPB)

Alfred Jarry (Laval, 1873-París, 1907), escriptor polifacètic i home de lletres excèntric, és conegut sobretot pels seus dos personatges literaris, Ubú i el doctor Faustroll, fundador de la patafísica, «la ciència de les solucions imaginàries». Ubú no és només el personatge amb forma de pera i espiral a la panxa dibuixat pel mateix Jarry, sinó també l'emblema de la sàtira contra la tirania. L'estrena d'*Ubu roi* va sacsejar l'escena parisenca de finals del segle XIX, i amb aquesta obra de teatre, junt amb *Ubu enchainé* i *Ubu cocu*, Jarry va establir els fonaments del que s'anomenaria «teatre de l'absurd».

La fascinació de Miró per Jarry es fa patent al llarg de tota la seva obra i es concreta en diferents formes i expressions, com la sèrie de llibres d'artista *Ubu roi* (1966), *Ubu aux Baléares* (1971) i *L'Enfance d'Ubu* (1975), aquest darrer construït al voltant de dites populars mallorquines de blasfèmies i obscenitats. Pel que fa a Picasso, la figura d'Ubú apareix per primer cop el 1905 i reapareix en múltiples versions, com ara *Cap o Banyista en una cabina de bany*, i s'identifica amb el tirà muntat sobre un porc que protagonitza *Somni i mentida de Franco*.

Pablo Picasso
Cap
1936
Oli sobre tela
61 x 50 cm
Musée national Picasso-Paris
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

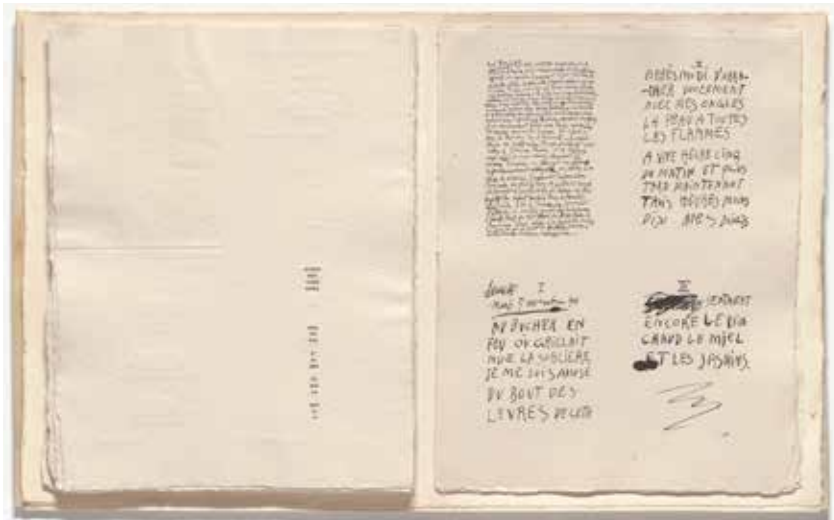

Joan Miró
Ubu Roi
c. 1953
Collage, tinta xinesa i llapis de cera
sobre paper
32,7 x 50,2 cm
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Miró, 2023

Els amics poetes (MPB)

Un capítol central de l'obra gràfica de Miró i Picasso són els llibres d'artista, fruit del seu interès per la poesia i de l'amistat estreta que van mantenir amb diferents poetes, entre els quals destaquen noms com els de Georges Hugnet, Tristan Tzara i Paul Eluard. La poesia els obria així les portes a noves aventures creatives que, un cop més, desbordaven els límits tradicionals entre les arts.

Tant Miró com Picasso van emprendre nombrosos projectes de bibliofília, i van coincidir a fer-ho de la mà dels grans editors del moment, Tériade, Pierre-André Benoit, Iliazd o Louis Broder. Així, per exemple, tots dos van seguir les directrius d'Iliazd per il·lustrar sengles textos d'Adrien de Monluc: *La maigre* i *Le courtisan grotesque*, i van explorar el petit format en la col·lecció «Miroir du poète», de Louis Broder. Van col·laborar per recaptar fons per a la causa republicana en l'edició de l'àlbum *Solidarité*, amb el poema de Paul Eluard *Novembre 1936*. En altres ocasions, Miró i Picasso van homenatjar poetes amics, com és el cas dels poemaris de Paul Eluard, o van abordar un mateix text, com *L'Antitête*, de Tristan Tzara.

Pablo Picasso
Poésie des mots inconnus
Libre il·lustrat
Paris, Le Degré Quarante et Un, 1949
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Poésie des mots inconnus
Libre il·lustrat
Paris, Le Degré Quarante et Un, 1949
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Miró, 2023

Plàstica poètica, poesia plàstica (MPB)

La poesia i la presència de poetes en els cercles íntims de Miró i Picasso són aspectes clau en la creació dels dos artistes. Tant és així que van dedicar una part molt important del seu treball a fer palès el diàleg entre la paraula i el traç pictòric a través de la il·lustració de llibres.

A part d'aquesta col·laboració amb els literats, Picasso i Miró també van desenvolupar una activitat poètica pròpia. Tots dos van aventurar-se a representar paraules en els seus quadres, però Miró, a partir del 1924, animat per un grup d'amics poetes amb els quals es reunia a la Rue Blomet de París, les utilitza amb la voluntat de fusionar pintura i poesia. Tanmateix, no és fins el 1936 que, animat possiblement per l'experiència de Picasso, comença a escriure textos poètics llargs. Picasso s'hi havia iniciat un any abans, emprant el castellà, llengua que més endavant alternaria amb el francès. Miró ho fa sempre en francès. Tots dos artistes utilitzen recursos literaris semblants propis de la poesia dadaïsta i surrealista. S'inspiren en l'humor eròtic i groller d'Alfred Jarry, així com en el llenguatge popular i els objectes de la vida quotidiana, els quals esdevindran, en els anys de guerra, protagonistes tant de la seva obra poètica com de la pictòrica.

Pablo Picasso
Poemes i litografies (fragments d'un text de Picasso)
12 de juny de 1949
Litografia.
66,1 x 50,5 cm (làmina)
Museu Picasso Barcelona
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Pintura («escargot, femme, fleur, étoile»)
1934
Oli sobre tela
195 x 172 cm
MNCARS. Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia
Donació de Pilar Juncosa
© Successió Miró, 2023

4. ANYS DE GUERRA

La Guerra Civil Espanyola (FJM)

Des de l'esclat del conflicte, Picasso i Miró es van posicionar al costat del Govern legítim de la República, que, aprofitant el seu prestigi internacional, els va convidar a participar al pavelló de l'Exposició Internacional de París de 1937. Picasso va pintar el *Guernica* sobre una tela de més de 7 metres de llarg, i Miró, *El segador*, sobre un mur de Celotex de gairebé 6 metres d'alt. La decisió de Miró de pintar directament sobre aquest conglomerat de fusta amb el qual s'havien revestit les parets del pavelló evidencia un interès per explorar la matèria i també per la pintura mural. L'obra de Miró va desaparèixer quan es va desmantellar el pavelló, i el *Guernica* seria l'única obra que viatjaria per Europa i Amèrica per recollir fons en suport de la causa republicana.

Durant els anys de la Guerra Civil, la fotògrafa Dora Maar esdevé una de les principals models de Picasso, que amb els retrats que fa d'ella canalitza la tragèdia d'aquell moment. La figuració de Miró, inicialment monstruosa, de mica en mica prova d'evadir-se de la realitat del moment amb la creació d'un llenguatge de signes propi.

Pablo Picasso
La dona que plora
1937
Oli sobre tela
55 x 46 cm
Fondation Beyeler, Riehen/Basilea, Col·lecció Beyeler
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Sense títol (Cap d'home)
1937
Guaix sobre paper
65,4 x 50,5 cm
The Museum of Modern Art, Nova York
Llegat de Richard S. Zeisler, 2008
© Successió Miró, 2023

La Segona Guerra Mundial (MPB)

L'esclat de la conflagració europea, el setembre del 1939, va sorprendre Miró a Varengeville-sur-Mer; feia tres anys que residia a França a causa de la guerra civil espanyola i només els bombardeigs de Normandia previs a l'ocupació de França el van fer decidir a tornar a Catalunya el juny del 1940. Picasso, al seu torn, va optar per traslladar la seva residència a Royan, que durant el primer any del conflicte va alternar amb París. A finals d'agost del 1940, però, i malgrat l'ocupació, va decidir instal·lar-se al taller de Grands-Augustins.

A Varengeville Miró va començar la sèrie de vint-i-tres *Constel·lacions* -conclusa a Mont-roig el 1941- amb què va inaugurar un nou llenguatge idiosincràtic a base de signes i símbols que converteixen en poètic l'acte de pintar. Miró s'evadia així d'una realitat opressiva i angoixosa, mentre que Picasso la mirava de cara i la descrivia sense miraments amb el seu estil expressiu característic. Una atmosfera claustrofòbica s'apodera dels interiors, habitats per natures mortes amb verdures, cranis d'animals i calaveres que denoten la carestia d'aliments sota l'ocupació i alhora són un recordatori (*vanitas*) del caràcter efímer de la vida.

Pablo Picasso
Cap de toro
Primavera del 1942
Escultura. Selló i manillar (pell i metall)
33,5 x 43,5 x 19 cm
Musée national Picasso-Paris
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
L'estel matinal
1940
Guaix, oli i pastel sobre paper
38 x 46 cm
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Miró, 2023

5. DE L'ASSASSINAT DE LA PINTURA A LA CERÀMICA (MPB)

Picasso va presentar públicament el seu treball com a ceramista en el número de *Cahiers d'Art* del 1948, i ho va fer acompanyat de Miró, que apareix fotografiat al seu costat a la pàgina que precedeix la reproducció de 446 ceràmiques realitzades des del 1946, en record de la visita feta al taller de Picasso a Vallauris. Miró havia proposat a Christian Zervos d'incloure en aquest número el seu text «De l'assassinat de la peinture à la céramique... comme la céramique de Picasso», una reflexió sobre l'eliminació de les fronteres entre les arts de la mà de la poesia.

Entrar en el camp de la ceràmica va plantejar tant a Miró com a Picasso nous reptes, com ara compartir el seu treball amb artesans i aprendre les bases de l'ofici al taller. Alhora, aquest ofici ancestral en què l'atzar juga el seu paper sobre l'acabat final de les peces els va estimular a resseguir un nou entramat de camins, des de la decoració i la reinvençió de la vaixel·la tradicional fins a l'escultura i, a través del mural ceràmic, la possibilitat de fer el salt a l'escala arquitectònica.

Pablo Picasso
Colom i mussol
5 d'agost 1950
Peça manufacturada d'argila rosa amb xamota cuita i vidrada al plom (alcofol) a l'interior, decorada amb engalba negra i blanca
18,5 x 28,5 cm
Museu Picasso Barcelona
©Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid 2023.

Joan Miró, Josep Llorens Artigas
Dona
1945
Gres
31 x 28 x 21 cm
Col·lecció particular
© Successió Miró, 2023

6. L'ESTIL PICASSO, EL LLENGUATGE MIRÓ

Revisions (FJM)

Picasso i Miró comparteixen l'admiració pel treball de molts dels grans mestres de l'art occidental, tot i que cadascun té les seves preferències i s'aproxima a la tradició de manera diferent. Picasso, que ja en els anys de formació havia fet de copista al Museo del Prado, reinterpreta alguns dels grans mestres, sobretot a partir de finals dels anys cinquanta, assimilant-los al seu propi estil pictòric. Aquest és el cas de la sèrie de cinquanta-vuit olis que pinta al voltant de *Las Meninas* de Velázquez, en què dissectiona i fa seves les principals preguntes que segurament es va plantejar Velázquez a l'entorn de l'art de la pintura.

A finals de la dècada dels anys vint, Miró s'inspira en els mestres flamencs del segle XVII i en l'obra de Rafael *La Fornarina*. En el seu cas, però, no hi ha una voluntat de revisió, sinó de posar la pintura en entredit. A mesura que avança la seva carrera, Miró cerca la inspiració en les manifestacions més primigènies de l'home i, a la darrerria dels anys trenta, l'art de la prehistòria li serveix de referent per definir el seu propi llenguatge de signes. Amb aquest llenguatge, caracteritzat per la seva extrema simplicitat, revisa l'obra que durant l'època de guerra havia deixat inacabada.

Pablo Picasso
Las Meninas
17 d'agost de 1957
Oli sobre tela
194 x 260 cm
Museu Picasso Barcelona
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
La Fornarina (a partir de Rafael)
1929
Oli sobre tela
146 x 114 cm
Col·lecció d'Art Contemporani de l'Estat portuguès
Dipòsit per a la Fundação de Serralves -
Museu de Arte Contemporânea, Porto
© Successió Miró, 2023

Art públic i monumental (FJM)

Després de la Segona Guerra Mundial, els idearis moderns sobre com pensar i construir una ciutat afavoreixen que l'obra d'art formi part dels espais públics. Fer que aquests siguin més humans és un desig compartit per Picasso i Miró, com es fa palès en els projectes empresos pels dos artistes a París, Chicago i Barcelona.

L'any 1955, la UNESCO selecciona onze artistes per decorar la seva nova seu de París. Miró, en col·laboració amb Josep Llorens Artigas, realitzarà els murals ceràmics del sol i de la lluna. Picasso treballarà en *La caiguda d'Ícar*, una pintura damunt de quaranta taulers de fusta. L'any 1963, tant Picasso com Miró rebran l'encàrrec de Chicago de bastir dues escultures per a l'espai públic de la ciutat. La de Picasso es va inaugurar el 1967. Miró, finalment, presenta la versió monumental de la seva escultura *Lluna, sol i una estrella*, que es va instal·lar el 1981 molt a prop de la de Picasso, que també havia estat pensada per rebre els visitants que arribaven a Barcelona per terra. A més d'aquest, Miró va realitzar dos altres projectes monumentals com a benvinguda a la Ciutat Comtal per aire i per mar, respectivament: el gran mural ceràmic de l'aeroport i el paviment del *Pla de l'Os*. Picasso, per la seva banda, va dissenyar els frisos de l'exterior de l'edifici del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, uns esgrafiats amb sorrejat a pressió executats per l'artista noruec Carl Nesjar.

Pablo Picasso
Maqueta per a l'escultura del Richard J. Daley Center
1962-1964
Ferro i xapa soldats
104,8 × 69,9 × 48,3 cm
The Art Institute of Chicago
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Maqueta de Lluna, sol i una estrella
Chicago, 1981
Bronze, acer i formigó amb incrustacions de ceràmica vermella, verda, blava, daurada i negra
1100 cm
Art in the Center, Chicago
© Successió Miró, 2023

La revolta final (MPB i FJM)

Picasso i Miró van mantenir una estreta relació d'amistat fins al final de les seves vides. L'admiració mútua que es tenien es fa palesa a través de dedicatòries i homenatges en forma d'obres d'art. En els darrers anys de la seva vida, a més, els dos artistes van compartir la reivindicació de la seva obra recent no només en les múltiples exposicions que van tenir lloc a les galeries dels seus respectius marxants, sinó també en grans mostres antològiques i retrospectives. En el cas de Picasso, quan tenia 90 anys es van presentar al Palau dels Papes d'Avinyó, el 1970 i 1973, sengles exposicions que van aplegar un conjunt de 400 obres recents especialment triades per l'artista. En el de Miró, el Grand Palais de París va organitzar-li el 1974 una gran retrospectiva, a 81 anys, en què l'artista va voler que l'obra recent ocupés la major part de l'espai expositiu i que tingués un lloc preferent del recorregut.

L'edat no va ser obstacle perquè tots dos artistes treballassin fins al final amb una extraordinària vitalitat, en un exercici constant d'autoafirmació a través del diàleg amb la matèria i de la força del gest pictòric. Mentre que Picasso va portar sempre la pintura al límit sense desprendre's mai de la realitat, Miró se'n va allunyar de forma radical; en la seva contundent lluita per anar més enllà de la pintura, va crear un llenguatge propi que perseguia una expressió universal que buscava connectar amb les manifestacions primigènies de l'art. Picasso es va reivindicar sempre com a pintor, mentre que Miró va fer-ho també com a poeta.

Pablo Picasso
La familia
30 de setembre de 1970
Oli sobre tela
162 x 130 cm
Musée national Picasso-Paris
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Tela cremada 1
1973
Acrílic sobre tela tallada i cremada
130 x 195 cm
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Miró, 2023

Pablo Picasso
El pintor i la model
1963
Oli sobre tela
130 x 195 cm
MNCARS. Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía
© Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2023

Joan Miró
Poema III
1968
Acrílic sobre tela
205 x 174 cm
Fundació Joan Miró, Barcelona
© Successió Miró, 2023

7. MIRÓ HOMENATJA PICASSO

En aquest àmbit es fan presents de manera sintètica però eloqüent l'amistat, el reconeixement i el respecte entre Miró i Picasso, a través d'una selecció d'obres i de documents artístics emblemàtics.

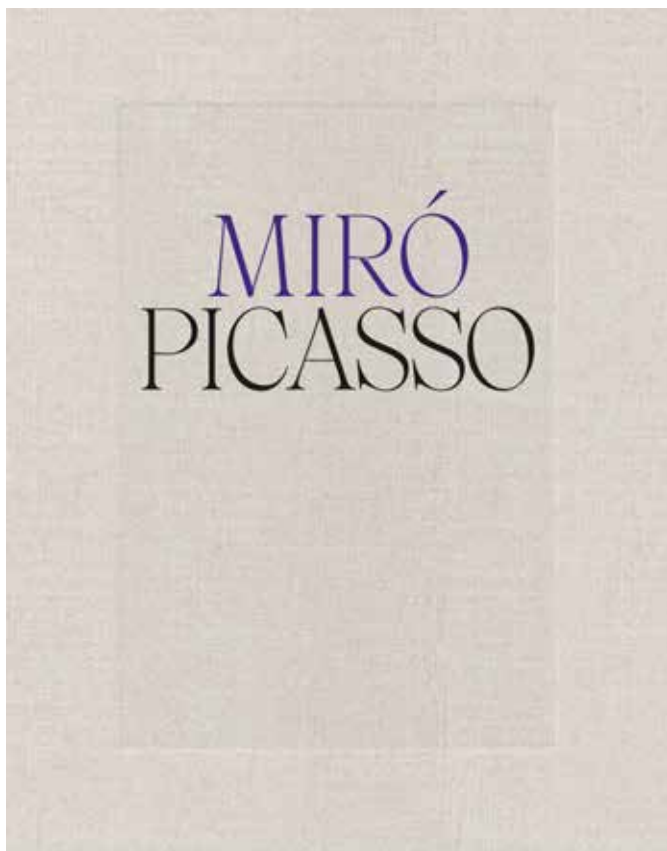
El llenç que Miró havia començat el 1966 i que va donar per conclòs el 8 d'abril de 1973, *Dona, ocell, estrella (Homenatge a Pablo Picasso)*, n'és potser la representació més fàctica: al revers de l'obra, Miró va voler deixar constància, en català, que amb aquella tela retia homenatge a Picasso el dia de la seva mort. Un any i mig abans, el 25 d'octubre de 1971, Miró no va dubtar a acceptar l'encàrrec del diari *La Vanguardia* per il·lustrar la portada amb què se celebraven els noranta anys de Picasso. Deu anys després, en la celebració del centenari del naixement de Picasso, organitzada per l'Ajuntament de Barcelona i el Ministeri de Cultura, Miró no només va formar part del comitè d'honor de l'acte, sinó que també en va dissenyar el logotip.

Altres empremtes d'aquesta amistat de més de cinquanta anys es troben en forma de dibuixos i dedicatòries, com els que Picasso va estampar en diversos llibres il·lustrats seus que va regalar a Miró.

Joan Miró
Dona, ocell, estrella (Homenatge a Pablo Picasso)
15 de febrer del 1966 - 3-8 d'abril del 1973
Oli sobre tela
245 x 170 cm
MNCARS. Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía
© Successió Miró, 2023

6. La publicació

ISBN:

978-84-16411-72-6 (Fundació Joan Miró)

978-84-127554-4-2 (Museu Picasso)

Núm. pàgs: 336

PVP: 45€

Disponible en:

Català, castellà, anglès i francès

Distribució nacional

Les Punxes Distribuidora

Carrer de Sardenya, 75-81

08018 Barcelona

T. +34 902 10 75 81

punxes@punxes.es

www.punxes.es

En venda a

www.miroshop.com

www.laie.es

Sumari:

MIRÓ, PICASSO: ELS LÍMITS DE LA PINTURA

Margarida Cortadella, Elena Llorens, Teresa Montaner i Sònia Villegas

1917—1936

TROBADES ENTRE EL CUBISME DE PICASSO (1910–1924) I MIRÓ (1921–1927)

Christopher Green

LA NIT ESTRELLADA: PICASSO, MIRÓ I ELS SURREALISTES EL 1924

Georges Sebbag

EL DESAFIAMENT DE PICASSO, L'ASSASSINAT DE MIRÓ

Robert Lubar Messeri

1936—1948

EL COLOR DELS SEUS SOMNIS. MIRÓ I PICASSO, POETES MALAGUANYATS

Androula Michael

PICASSO I MIRÓ ALS ANYS TRENTA: REVOLUCIÓ, DESTRUCCIÓ I CONSERVACIÓ
COM A ANTÍDOTS CONTRA LA GUERRA

Jordana Mendelson

LA PRESENCIA DE JARRY I UBÚ EN L'OBRA DE MIRÓ I PICASSO

Maria Gonzalez Menendez

PICASSO-MIRÓ: VIDES DE POSTGUERRA. 1939–1948

Victoria Combalía

«DE L'ASSASSINAT DE LA PEINTURE À LA CÉRAMIQUE». PICASSO, MIRÓ I LA CERÀMICA

Salvador Haro i Harald Theil

1948—1973

MIRÓ, PICASSO: UNA MITOLOGIA MONUMENTAL

Thierry Dufrêne

PABLO PICASSO I JOAN MIRÓ: LA «LLIBERTAT SOBIRANA» DE L'OBRA FINAL

Brigitte Leal

MIRÓ, PICASSO: ELS LÍMITS DE LA PINTURA*

S'ha escrit prou sobre el paper que té el taller en l'univers creatiu de l'artista. Cosmos, laboratori, fàbrica, santuari, refugi, són alguns dels substantius amb què s'ha comparat l'espai de creació per antonomàsia, i les fotografies que es conserven dels diferents tallers de Pablo Picasso, tant com el temps congelat als estudis de Joan Miró a Palma i Mont-roig, corroboren la pertinència d'unes tals comparacions. Com l'univers, el taller és un sistema complex i ordenat en què res és sobrer i tot hi té alhora el seu lloc, la seva utilitat i el seu significat, sovint indesxifrable de tan íntim com és. Què hi fa sobre el relleix del foc a terra del taller de Miró a Mont-roig un retrat de Picasso del 9 d'agost del 1968? (no gaire lluny de les reproduccions de l'Orant de Sant Quirze de Pedret i del Somni de sant Josep de l'altar de Sant Andreu de Sagàs). Què va empènyer Miró a voler emmarcar un segon retrat i penjar-lo al capdamunt de l'escala que puja a l'altell? És inevitable veure, i mirar, Picasso, els ulls esbatanats, quan es puja o es baixa aquesta escala. I també ho és, d'inevitable, no veure que Picasso (la mateixa fotografia de Picasso) ocupa una posició preeminent a la sala vermella del pis superior del taller de Son Boter, a Palma, rivalitzant en protagonisme amb els pares de Miró, figurats en sengles retrats a l'oli. I com és que al Taller Sert Miró també va cercar la presència de Picasso fent-se emmarcar i penjant a la zona de descans de la planta baixa un dels retrats que li va fer Dora Maar els anys de la Guerra Civil espanyola a Boisgeloup en companyia del monumental santbernat Bob?

* Extracte del text «Miró, Picasso: els límits de la pintura» escrit per les comissàries Margarida Cortadella, Elena Llorens, Teresa Montaner i Sònia Villegas publicat al catàleg de l'exposició *Miró-Picasso*.

Retrat de Pablo Picasso al taller de Joan Miró a Son Boter, Palma.
Fotografia: Jean Marie del Moral

7. Crèdits

EXPOSICIÓ

Direcció de projecte

Marko Daniel
Emmanuel Guignon

Comissariat

Margarida Cortadella
Elena Llorens
Teresa Montaner
Sònia Villegas

Coordinació

Sònia Villegas
Mariona Tió

Documentació

Véronique Dupas
Elena Escolar

Assistència a la coordinació

Véronique Dupas
Julieta Luna
Laura Parrilla
Blanca del Río

Producció i registre

Jordi Juncosa
Anna Fàbregas
Anna Anglès
Imma Carballés
Carmen Corbera
Roxana Gazdzinski
Enric Gili
Ester Rabert
Mariona Triadú Galí

Conservació preventiva i restauració

Elisabet Serrat
Reyes Jiménez
Núria Canyameres
Toni Esparó
Beatriz Montoliu
Anna Vélez

Comunicació i premsa

Rosa Maria Jiménez
Maria Choya
Amanda Bassa
Alba Gómez
Teresa Ferré
Mireia Llorella
Anna Noëlle

Laura Rodríguez
Mercè Sabartés
Marta Vilageliu
Dani Zapater
Prodigioso Volcán (Agència de comunicació)
La Costa (Agència de Premsa)

Programes públics

Jordi J. Clavero
Tonina Cerdà
Maria Alcover
Blanca Arias
Marc Esquirol
Mercè Garcia
Mercè Jarque
Elisabet Nebot
Noemí Tomàs
Vanesa Rojas

Administració i finances

Eric Leroux
Maite Carol
Mireia Cuevas
Astrid Dachs
Laura Feixa
Xavi Pont

Disseny expositiu

Laura Baringo
amb la col·laboració de
Quim Deu, Deel Jori, Joan Pol

Disseny gràfic

Soon in Tokyo

Muntadors

Juande Jarillo
Eduardo Ruiz
Javier Ponsà
Francesc Ramos
Pau Segura
Alex Palacín
Art Percent

Muntatge audiovisual

Jorge Bravo
Miragrup

Correcció i traducció de textos

Discobole

Transport

TTI

Assegurances

Aquesta exposició està coberta majoritàriament amb la garantia de l'Estat. AON, Artspec, Axa, Diot, Grup Galilea, Gallagher, Rodolphe Haller, Helvetia

Producció i muntatge exposició

Dropi
ILM
Soon In Tokyo
Tempo

PUBLICACIÓ**Coordinació general**

Magda Anglès
Cristina Vila

Coordinació editorial i gràfica

Gemma Gallardo
Júlia Azcunze

Documentació

Véronique Dupas
Elena Escolar

Projecte gràfic i maqueta

Lali Almonacid
amb la col·laboració de
Clàudia Parra

Coordinació de textos

Anna Tetas

Traducció

Helena Lamuela
Ester Pino
Bernat Pujadas

Revisió lingüística

Pere Farré

Estudiants en pràctiques

Darío Cadenas
Marina Fernández
Ariadna Paniagua

Tractament d'imatge i producció gràfica

Xavier Parejo (XPS)

Impressió i enquadernació

Serper Artes Gráficas

COMISSIÓ NACIONAL PER LA COMMEMORACIÓ DEL 50 ANIVERSARI DE LA MORT DE PABLO PICASSO

Presidència

Presidència d'Honor de Ses Majestats els Reis
Sr. Pedro Sánchez Pérez-Castejón, president del Govern d'Espanya

Vicepresidència

Sr. Miquel Octavi Iceta i Llorens, ministre de Cultura i Esport
Sr. José Manuel Albares Bueno, ministre d'Assumptes Exteriors, Unió Europea i Cooperació
Sr. Félix Bolaños García, ministre de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica

Vocals nats

Sr. Fernando Martínez López, secretari d'Estat de Memòria Democràtica
Sra. María del Pilar Paneque Sosa, subsecretària d'Hisenda i Funció Pública
Sra. Pilar Cancela Rodríguez, secretària d'Estat de Cooperació Internacional
Sr. Isaac Sastre de Diego, director general de Patrimoni Cultural i Belles Arts
Sr. Miguel Falomir Faus, director del Museo Nacional del Prado
Sr. Manuel Segade Lodeiro, director del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía

Vocals representants de l'Administració General de l'Estat

Sra. Elena Sánchez Caballero, presidenta interina de la Corporació de Ràdio i Televisió Espanyola
Sr. José Andrés Torres Mora, president de la Sociedad Mercantil Estatal de Acció Cultural
Sr. Evelio Acevedo Carrero, director-gerent de la Fundación Thyssen-Bornemisza
Sr. Victorio Redondo Baldrich, ambaixador d'Espanya a França
Sr. Miguel Ángel Sanz Castedo, director general de l'Institut de Turisme d'Espanya
Sra. María Pérez Sánchez-Laulhé, subsecretària de Cultura i Esport
Sra. Judit González Pedraz, secretària general de la Presidència del Govern espanyol
Sra. Marta de Andrés Novo, secretària general tècnica del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública
Sra. Ana de la Cueva Fernández, presidenta del Consell d'Administració del Patrimoni Nacional
Sr. Antón Leis García, director de la Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament

Vocals d'altres Administracions Públiques

Sr. Francisco de la Torre Prados, alcalde de Màlaga
Sr. Jaume Collboni Cuadrado, alcalde de Barcelona
Sr. Juan Manuel Moreno Bonilla, president de la Junta d'Andalusia
Sra. Inés Rey García, alcaldessa de La Corunya
Sr. José Lebrero Stäls, director artístic del Museo Picasso Málaga
Sr. Emmanuel Guigon, director de la Fundació Museu Picasso de Barcelona
Sr. Juan Ignacio Vidarte, director general de la Fundación del Museo Guggenheim Bilbao

Vocals representants d'institucions privades, de reconegut prestigi i relació amb l'estudi de l'obra i l'obra artística de Pablo Picasso, dedicades a l'impuls i la promoció de la cultura, nacional i internacional i persones amb especial vinculació amb l'entorn personal o familiar del pintor o la seva obra

Sr. José María Álvarez-Pallete, president executiu de Telefónica, S. A.
Sra. Almine Ruiz-Picasso, copresidenta de la Fundación Almine y Bernard Ruiz-Picasso para el Arte
Sr. Laurent Le Bon, president del Centre Pompidou
Sra. Carmen Giménez Martín, vocal del Real Patronato del Museo Nacional del Prado
Sra. María del Carmen Calvo Poyato, exministra de Cultura
Sra. Diana Widmaier-Ruiz-Picasso
Sr. Claude Ruiz-Picasso (†)
Sra. Anne Paloma Ruiz-Picasso
Sra. Marina Ruiz-Picasso
Sr. Bernard Ruiz-Picasso
Sra. Christine Ruiz-Picasso
Sra. Catherine Hutin-Blay

Comissionat nacional per la Commemoració del 50 aniversari de la mort de Pablo Picasso

Sr. José Guirao Cabrera (†)
Sr. Carlos Alberdi Alonso

COMITÈ INTERINSTITUCIONAL

Sr. Anxo Manuel Lorenzo Suárez, director general de Cultura de la Xunta de Galicia.
Sr. Víctor Manuel González García, viceconseller de Turisme, Cultura i Esport de la Junta d'Andalusia.
Sr. Gonzalo Henrique Castro de Pardo, cap de gabinet de l'alcaldia de l'Ajuntament de La Corunya
Sr. José María Luna Aguilar, director Agencia Pública para la Gestión de la Casa Natal de Pablo R. Picasso i altres equipaments culturals

Sr. Gonzalo Cabrera Martín, director General de Promoció Cultural de la Comunitat de Madrid
Sra. Ma José Barrero, coordinadora de Cultura del Ayuntamiento de Madrid
Sra. Anna Maluquer Ferrer, directora de la Fundació Palau
Sra. María Vilasó Fariña, gerent de la Fundació Museu Picasso de Barcelona

COMISSIÓ FRANCOESPANYOLA ENCARREGADA DE LA CELEBRACIÓ PICASSO 1973-2023

Sr. Diego Martínez Belio, director del gabinet del ministre d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació d'Espanya
Sr. Santiago Herrero Amigo, director de Relacions Culturals i Científiques. Ministeri d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació d'Espanya
Sr. Isaac Sastre de Diego, director general de Patrimoni Cultural i Belles Arts. Ministeri de Cultura i Esport d'Espanya
Sr. Victorio Redondo, ambaixador d'Espanya a França
Sr. Carlos Alberdi Alonso, Comissionat per la Commemoració del 50 aniversari de la mort de Pablo Picasso
Sr. Matthieu Peyraud, director de Cultura, Educació, Investigació i Network. Ministeri d'Europa Afers Exteriors de França
Sr. Luc Allaire, Secretaria general del Ministeri de Cultura de França
Dña. Christelle Creff, responsable del departament de museus de França. Ministeri de Cultura de França
Sr. Jean-Michel Casa, ambaixador de França a Espanya
Sra. Cécile Debray, presidenta del Musée national Picasso-Paris
Sr. Bernard Ruiz Picasso, copresident de FABA, Fundación Almine y Bernard Ruiz-Picasso

CELEBRACIÓ PICASSO 1973-2023. ESPANYA

Comissionat nacional per la Commemoració del 50 aniversari de la mort de Pablo Picasso

Sr. José Guirao Cabrera (†)
Sr. Carlos Alberdi Alonso
Acció Cultural Espanyola. Oficina Picasso
Sra. Rocio Gracia Ipiña, direcció de projecte
Ministeri de Cultura i Esport
Sr. Isaac Sastre de Diego, director general de Patrimoni Cultural i Belles Arts
Sra. Carmen Morais Puche, cap del gabinet del Secretari General de Cultura i Esport
Sra. Alba Pérez Cadenas, assessora del gabinet del Secretari General de Cultura i Esport
Sra. Vanessa Pi Giménez, assessora del gabinet del Secretari General de Cultura i Esport

EMPRESA COL-LABORADORA DE LA CELEBRACIÓ PICASSO 1973-2023 ESPANYA

Telefónica

INSTITUCIONS DEL PROGRAMA ESPANYOL DE LA CELEBRACIÓ PICASSO 1973-2023

Filmoteca Española / Instituto Universitario del Cine Español de la Universidad Carlos III de Madrid, Madrid
Fundació Joan Miró, Barcelona
Fundación MAPFRE, Madrid
La Casa Encendida, Madrid
Museo Casa Natal Picasso, Málaga
Museo de Belas Artes da Coruña
Museo Guggenheim Bilbao
Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid
Museo Nacional del Prado, Madrid
Museo Nacional Thyssen-Bornemisza, Madrid
Museo Picasso Málaga
Museu del Disseny de Barcelona
Museu Picasso Barcelona

Miró-Picasso està organitzada conjuntament per la Fundació Joan Miró i el Museu Picasso de Barcelona, i els seus directors respectius, Marko Daniel i Emmanuel Guigon. Ha estat comissariada per Teresa Montaner i Sònia Villegas de la Fundació Joan Miró, i Margarida Cortadella i Elena Llorens del Museu Picasso de Barcelona. Ha estat possible gràcies a una suma de moltes complicitats. Compta amb el suport de la Comissió nacional espanyola per a la commemoració del 50è aniversari de la mort de Pablo Picasso i el Musée national Picasso-Paris, impulsors del programa internacional *Celebració Picasso 1973-2023* emparat pels governs d'Espanya i França i que compta amb Telefónica com a empresa col·laboradora a Espanya. A més, el projecte compta amb el suport de la Generalitat de Catalunya i la Fundación BBVA, patrocinador principal de la Fundació Joan Miró i copatrocinator d'aquesta exposició.

Exposició organitzada pel Museu Picasso de Barcelona i la Fundació Joan Miró amb el suport de la Comissió Nacional per a la Commemoració del 50è aniversari de la mort de Pablo Picasso i del Musée national Picasso-Paris.

Celebració Picasso 1973-2023:
50 exposicions i activitats per celebrar Picasso:

Empresa col·laboradora a Espanya:

